

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА**

✉ гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Анализ на данните получени от
системата за известяване за храни и фуражи (RASFF)
за месец април 2014г.

Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (виж Приложение 1)

Общият брой нотификации за месец април е 263. Сигналите в категория храни са най-много – 229, за фуражи - 21, а за материали в контакт с храни – 14 (фиг.1).

Фиг. 1 Анализ на данните по отношение на разпределението по групи храни, фуражи и материали в контакт с храни.

Предупредителни нотификации – 69 подадени сигнала. Това представлява 26% от общият брой подадени сигнали за периода. Те се разпределят в следните категории:

Риба и рибни продукти – 14 нотификации:

- **живак** в замразена риба от Индонезия; риба меч (2) от Сенегал (1) и Испания (1); акула от Испания (3) и Португалия (1)
- **хистамин** в охладено филе от риба тон от Френска Полинезия
- **Listeria** в пушена съомга от Франция
- **Бензо(а)пирен** и **полициклични ароматни въглеводороди** в пушена цаца и в пушени шпроти от Латвия
- **зелен малахит** в попчета от Виетнам (2)

Плодове и зеленчуци – 6 нотификации:

- **хлорат** в замразени броколи от Испания, Франция и Унгария
- **хепатит А** в смесени замразени плодове от Полша и България
- **фенитроцион** в портокали от Египет
- **метомил** в десертно грозде от Перу (2)
- **стъклени фрагменти** в консерви зелен фасул от Франция

Фуражни суровини- 2 нотификации:

- **диоксини** и **диоксиноподобни** в сушени ябълки и **диоксини** в меласа (захарно цвекло) от Полша

Месо и месни продукти (без птиче месо) – 5 нотификации:

- **Salmonella SPP.** в охладено свинско месо от Белгия

- **Listeria monocytogenes** в бекон и свинско месо от Италия
- сулфадиазин в свинско месо от Белгия
- **фенилбутазон и оксифенбутазон** в охладено конско месо от Ирландия

Птиче месо и продукти от птиче месо – 6 нотификации:

- **Salmonella** в замразено патешко месо от Германия
- **Salmonella Enteritidis** в замразено и охладено пилешко месо и месни продукти от Полша (4)
- **Salmonella Typhimurium** в замразено пуешко месо от Италия

Мляко и млечни продукти – 4 нотификация:

- **Шига токсин продуцираща Escherichia coli** в сурово мляко от Белгия
- **Listeria monocytogenes** в сирене от Франция (2)
- **Salmonella SPP.** в обезмаслено мляко на прах от Полша

Зърнени храни и хлебни изделия – 3 нотификации:

- **фумонизини** в биологичното царевично брашно от Италия
- **деоксиниваленол** в без глутенови зърнени трохи от Чехия

Сладкарски изделия - 2 нотификации:

- **хепатит А** в торта микс от горски плодове от Германия;
- **Salmonella SPP.** в шоколадово блокче с кокосови стърготини от Полша

Двучерупчести мекотели и продукти получени от тях – 2 нотификации:

- Заразени миди с **токсини** от Франция
- **Лошо изчистени миди** от Франция

Билки и подправки – 2 нотификации:

- **парчетата стъкло** в пипер в стъклена мелница от Германия
- **афлатоксини** в кърпи на прах от Индия

Супи, бульони и сосове - 1 нотификация за **недекларирания горчица** в салатен сос от Унгария

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 7 нотификации:

- **Salmonella** в хранителна добавка от Германия
- **високо съдържание на витамин В6** в хранителна добавка от САЩ (5)
- **прогестерон и андростендион** в хранителна добавка от Индия

Материали в контакт с храни – 3 нотификация:

- високо съдържание на **ДРНР** в чаши и бутилки от Китай (2); и наличие на първични ароматни амини лъжица за спагети от Китай

Ядки, продукти от ядки и семена - 5 нотификации:

- **стъклени фрагменти** и камъни в обелени слънчогледови ядки от Холандия и България
- **недекларирания ядки кашу** в шоколадов лешник от Холандия
- **афлатоксини** в ядки от Филипините; и в чесън на резени от Филипините

Ракообразни и продукти от тях – 2 нотификации:

- **сулфит** в замразени омари от Ирландия
- **кадмий** в замразени раци от Обединеното кралство

Масла и олия – 1 нотификация за **недекларирания оцветител** Судан 4 в червено палмово масло от Гвинея

Сладоледи и десерти – 1 нотификация за **стъклени фрагменти** в шейкове от Германия

Храна за домашни любимци- 1 нотификация за **Salmonella Blockley, Salmonella Bredeney и Salmonella Senftenberg** в дъвчащи предмети за кучета от Полша

Други: 2 нотификации:

- **алуминий** в юфка с морски водорасли от Южна Корея
- **Bacillus Cereus** в ядливи насекоми от Тайланд

Нотификациите за недопуснат внос – представляват най-висок процент от общия брой нотификации за месеца - 38%, подадените сигнали за нарушения са 102.

Плодове и зеленчуци – 25 нотификации:

- **охратоксин А** в червени стафиди от Афганистан
- **липса на документ за внос (CED)** за листа бетел от Индия (8)
- **клофентецин и процимидон** в пресни чушки от Турция
- **фенитропион** в черни маслини в саламура от Египет
- **триазофоз** в бамя от Индия
- **оцветител Е 127** - еритрозин в Маринован джинджирил от Тайланд
- **амитраз** в сушени плодове от Китай
- **дихлорфос** в пресен боб от Нигерия
- **диметоат** в пресен грах от Кения
- **малатион** в портокали от Египет
- **метамидофос, ацефат и хексаконазол** в люто чили от Индия
- **фостиазад** в прясна мента от Мароко
- **карбендазим** в пресни чушки от Турция
- **метамидофос** в зелен фасул от Кения
- **Salmonella Ball** в сушени гъби от Виетнам
- **Е 210** - бензоена киселина и **Е 200** - сорбинова киселина и **оцветител Е 102** - тартразин в консерви манго от Виетнам
- **афлатоксини** в кайсиеви ядки от Узбекистан

Ядки, продукти от ядки и семена – 14 нотификации:

- **афлатоксини** във фъстъци от Китай; шам-фъстъци от Турция и Иран (5); нарязани лешници от Турция; в бадеми с черупка от САЩ; бланширани фъстъци от Бразилия;
- **дихлорфос** в кашу от Нигерия
- **липса на здравен сертификат** за кашу и бадеми от Канада

Материали в контакт с храни - 11 нотификации:

- **никел** в електрическа фурна/грил (3) и **манган** в тави от Китай;
- **кадмий** и **олово** в керамична чаша от Китай
- **наличие на метал** във форма за торта от Китай
- **хром, никел и манган** в барбекю от Китай (2); **хром** в ножове от Китай;
- **никел и манган** в печки от Турция
- **хром и манган** в шлифовъчни машини от Хонг Конг

Риба и рибни продукти – 2 нотификации:

- Консерви риба тон **замърсени с бактерии** от Тайланд
- Открита бактерия **Anisakis** в риба от Мароко

Билки и подправки 5 нотификации:

- **афлатоксини** и **охратоксин А** в индийско орехче на прах от Индия (2) и в лют червен пипер от Индия
- **хиналфос, тебуконазол и профенофос** в Centella Asiatica от Шри Ланка (2)

Главоноги и получени от тях продукти – 1 нотификация за **кадмий** в замразен тихоокеански калмар от Китай

Зърнени храни и хлебни изделия - 5 нотификации:

- **липса на здравен сертификат** за оризови бисквити от Хонг Конг (2)
- **ацефат** ориз басмати от Индия (3)

Комбинирани суровини - 1 нотификация за **DDT** във фуражи за коне от Индия

Фуражни суровини – 3 нотификации:

- **Salmonella SPP.** и **Enterobacteriaceae** в рибно брашно от Мавритания и Перу
- **Лоша миризма и плесен** в слънчогледов шрот от Украйна

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 4 нотификации:

- **клинцитолит** в хранителна добавка от САЩ
- **неразрешено пускане на пазара на хранителна добавка, съдържаща „Juglans Nigra“** от САЩ
- **калай, германий, кобалт, ванадий и стронций** в хранителна добавка от САЩ
- **силденафил** в разтворимо кафе от Китай

Ракообразни и продукти получени от тях – 1 нотификация за **хлорамфеникол** в сушени скариди микс от Мианмар

Двучерупчести мекотели и продукти получени от тях - 4 нотификации

Сладкарски изделия- 1 нотификация за **салицилова киселина** и **оцветител E102 - тартразин** в бонбони от Китай

Супи, бульони и сосове 1 нотификация за **липса на здравен сертификат** за рибен сос от Тайланд

Месо и продукти от месо (различно от птиче) – 2 нотификации:

- **Шига токсин продуцираща Escherichia coli** в замразено говеждо месо от Бразилия и в замразено овче месо от Нова Зеландия

Месо от домашни птици и продукти получени от него – 8 нотификации:

- **Salmonella SPP.** в замразени пилешко месо (2), пилешки филета (2), пилешки гърди (1) и пуешко филе (2) от Бразилия
- **Salmonella SPP.** в пилешки гърди от Аржентина

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 5 нотификации:

- **Novovirus** в миди от Виетнам (4); **E 451 – трифосфат** в миди от САЩ

Какао и продукти от какао, кафе и чай – 7 нотификации:

- **динотефуран** в зелен чай от Япония
- **Плесен** в кафе от Бразилия
- в зелен чай от Китай : **триазофос, ацетамиприд, имидаклоприд, фипронил и диафентиурон; хлорфлуозурон (2); луфенорон (1); ацетамиприд (1)**

Мед и сладко: 1 нотификация за **неподходящи условия на транспорт** (ръждясали бъчви) за мед от Молдова

Други – 3 нотификации :

- **липса на здравен сертификат** за царевични пръчици от Китай (2) и за фъстъчено масло от Индия

Информационни нотификации

Нотификации за проследяване – 41 подадени сигнала за месеца (15% от всички нотификации за месеца). Те се разпределят в следните категории:

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации:

- **Ешерихия коли** в сирене от Унгария и Франция
- **примеси (неразтворените соли за топене от производствения процес)** в сирене от Унгария

Риба и рибни продукти – 2 нотификации:

- **не-диоксиноподобни polychlorobiphenyls** в акула от Холандия
- **фосфат** в замразени рибни филета от Китай

Сладкарски изделия – 3 нотификации:

- **оцветител E E133 - Brilliant Blue FCF** в бонбони от Испания

- оцветител Е 110 - Sunset Yellow FCF в дъвки от Китай
- оцветител Е 104 - хинолин жълто в желирани бонбони от Китай

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 3 нотификации:

- магнезиев аспартат в хранителна добавка от САЩ
- хром никотинат, калций калиев фосфат-цитрат, цинк глицинаттрифлуорацетатна хелатни, мед глицинаттрифлуорацетатна хелатни, манган глицинаттрифлуорацетатна хелатни и молибден глицинаттрифлуорацетатна хелатни в хранителна добавка от САЩ
- бор цитрат в хранителна добавка от Китай

Храна за домашни любимци – 2 нотификации:

- диария от суха храна за кучета от Испания
- *Salmonella SPP.* в дъвчащи предмети за кучета от Полша

Фуражни суровини – 9 нотификации:

- *Salmonella Livingstone* в брашно за птици от Белгия
- *Salmonella Agona* в слънчогледов експелер от Германия
- *Salmonella Rissen* в торта от соя от Холандия, в царевично брашно от Австрия; в преработени животински протеини от Франция
- Диоксин и polychlorobifenyls в рибно брашно от Германия
- *Salmonella Infantis* в рапица от Дания
- *Salmonella Senftenberg* в соево брашно от Бразилия
- *Salmonella SPP.* в преработени животински протеини от Холандия

Комбинираните фуражи – 2 нотификации:

- наличие на ДНК от преживни животни в храна за риба от Италия
- флуор в минерален фураж от Ирландия

Фуражни добавки – 1 нотификация за неразрешен генетично модифициран (Vt63) ориз в холин хлорид 60% от Китай

Материали в контакт с храни – 2 нотификации:

- люцене на вътрешното покритие на съдове и наличие на абразивен материал в месомелачка от Китай

Плодове и зеленчуци 4 нотификации:

- наличие на ларви на насекоми в консерви сладка царевица от Китай
- профенофос в гуава от Пакистан
- сулфит в сварени картофи от Испания
- тетрадифон в сушени домати от Италия

Двучерупчести мекотели и продукти получени от тях – 2 нотификации:

- Norovirus в замразени миди от Виетнам
- Ешерихия коли в охладени миди от Италия

Зърнени и хлебни продукти – 1 нотификация за недеклаиран глютен в царевично брашно от Полша

Ракообразни и продукти получени от тях – 1 нотификация за остатъци над МДГОВ за окситетрациклин в сурови тигрови скариди от Виетнам

Масла и олии – 1 нотификация за *Salmonella SPP.* в замразена мас от диво прасе от Испания

Полуфабрикати и снадкове – 1 нотификация за наличие на плесен във въглехидратен десерт

Вино- 1 нотификация за Е 210 - бензоена киселина в полу-сладко червено вино от България

Други – 1 нотификация за риск от счупване (поради вторична ферментация) от стъклени бутилки, съдържащи сос от Холандия

Нотификации за насочване на вниманието - 51 подадени сигнала към системата за известяване (19% от всички нотификации за месеца). Разпределят се в следните категории:

Риба и рибни продукти -9 нотификации:

- **живак** в акула от Индонезия и риба меч от Индия
- **не-диоксиноподобни polychlorobifenyls** в акула от Холандия
- **Listeria monocytogenes** в пушена пъстърва филета от Дания (2) и Полша
- **малахит и левкомалахит** в замразен сом от Виетнам
- **албумин** в рулца от раци от Китай
- **бензо (а) пирен** и полициклични ароматни въглеводороди в цаца от Латвия

Двучерупчести мекотели и продукти получени от тях – 5 нотификации:

- **Norovirus** в замразени миди от Виетнам (2) и в в охладени стриди от Франция
- **хепатит А** в замразени миди от Тунис
- **Escherichia coli** в миди от Дания

Ракообразни и продукти получени от тях – 4 нотификации:

- остатъци над МДГОВ за окситетрациклин в замразени скариди от Виетнам (3)
- **недекларирани яйца** в щипки ит раци (замразени) от Китай

Плодове и зеленчуци – 9 нотификации:

- **Escherichia coli** в листа бетел от Индия
- **бифенил** в лимони от Турция
- **карбендазим** в драконов плод от Виетнам
- **подсладител Е 954** – захарин в сух джинджифил от Китай
- **метомил** в десертно грозде от Перу
- **тебуфенпирад** в пресни ягоди от Испания
- **прохлораз** в нар от Турция
- **Salmonella** в стафиди от Турция
- **хлорат** в моркови от САЩ

Материали в контакт с храни 2 нотификации за хром, никел и манган в ножове от Китай

Фуражни суровини – 5 нотификации:

- **диоксини** и **диоксиноподобни polychlorobiphenyls** в смесени киселини от Нова Зеландия
- **Salmonella Agona** и **Salmonella Schwarzengrund** в царевичен глютен брашно от Китай
- **Salmonella** в рапица от Русия и брашно от Холабдия
- **афлатоксини** в царевича от Индия

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни - 2 нотификации:

- **ГМО** в папая на прах от САЩ
- **литий** в хранителна добавка от Испания

Птиче месо и получени от него – 4 нотификации:

- **Salmonella SPP.** в охладено пиле от Белгия; прясно пилешко филе от Холандия и в пилешко месо от Чехия
- **Salmonella** и **Stanley** в замразена пуйка от Унгария

Месо и продукти от месо (различно от птиче) – 1 нотификация за **Шига токсин** продуцираща **Escherichia coli** в охладено агнешко месо от Нова Зеландия

Фуражни добавки – 3 нотификации за **ГМО** в ориз от Китай

Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация за липса на здравен сертификат за фъстъци от Китай

Зърнени и хлебни продукти – 3 нотификации:

- **алуминий** в смес за печене от Виетнам

- **фумонизини** в пуканки от Аржентина
- **стъклени фрагменти** в бадемово тесто от Италия

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация за **Listeria monocytogenes** в маскарпоне от Италия

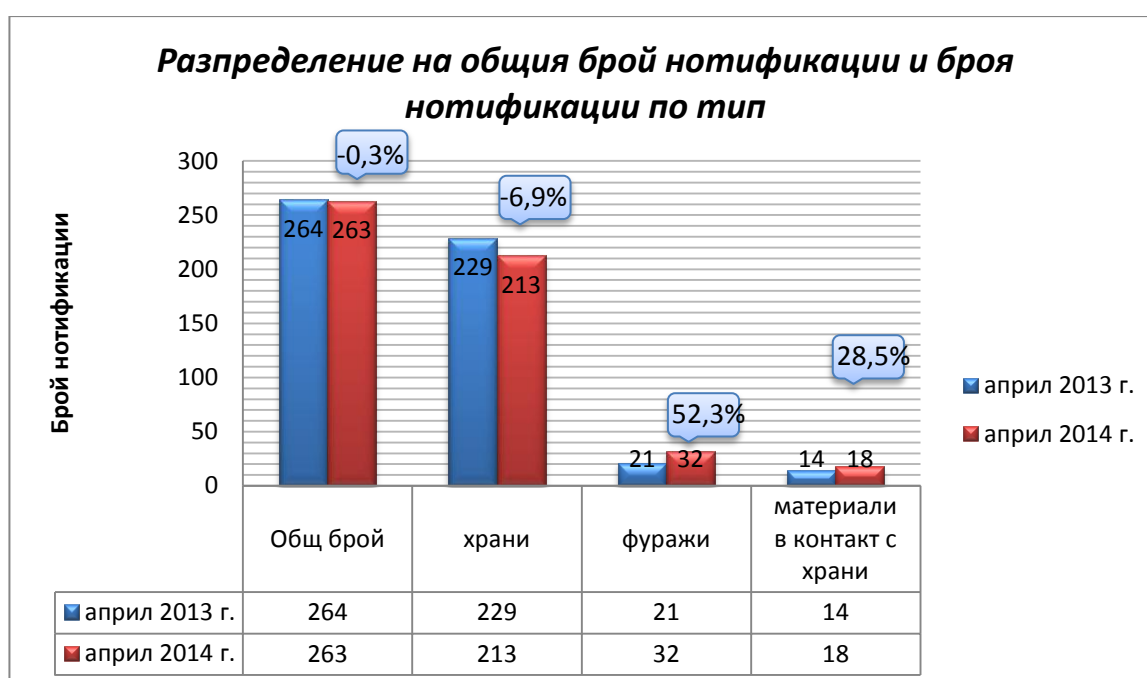
Храна за домашни любимци – 1 нотификация за **Salmonella SPP.** и **Enterobacteriaceae** в играчки за дъвчене за кучета от Тайланд

Други: 1 нотификация

Анализ на тенденциите

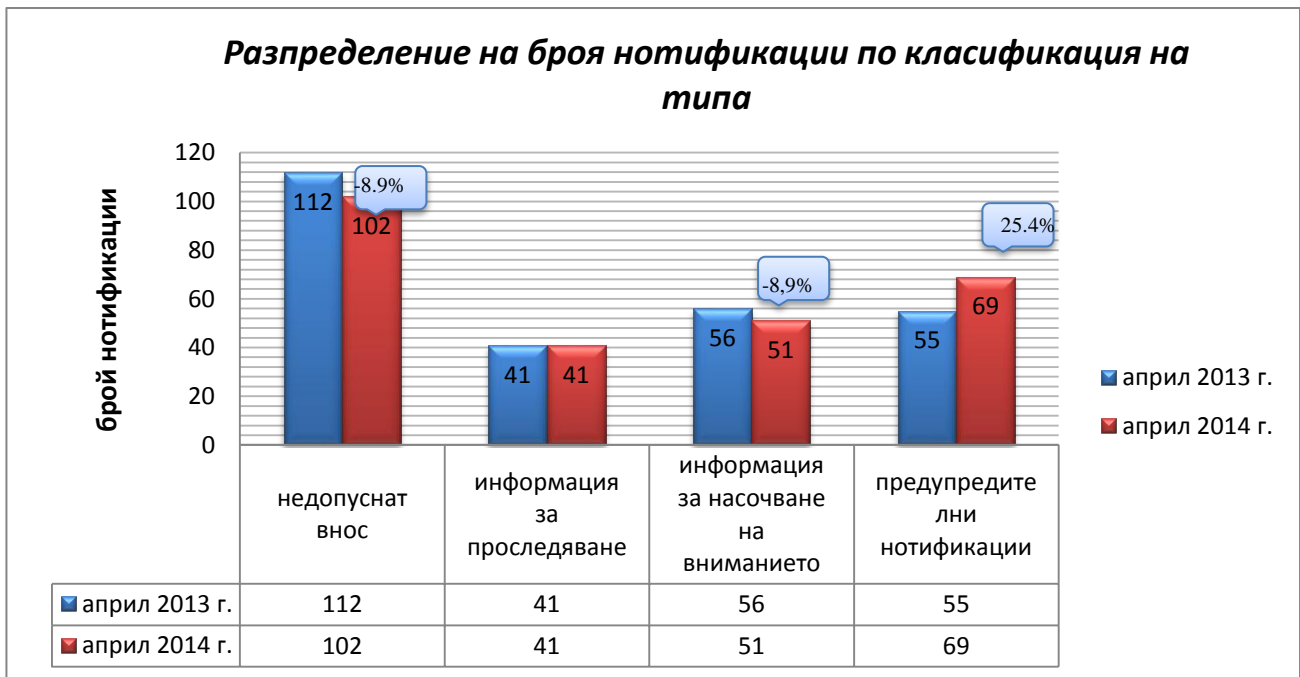
Сравняваме броя нотификации – общо и по групи за м. Април 2013 г. и м. Април 2014 г.

На фиг. 2 са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Вижда се, че основната тенденция най-големият брой нотификации да бъде в групата на храните се запазва.

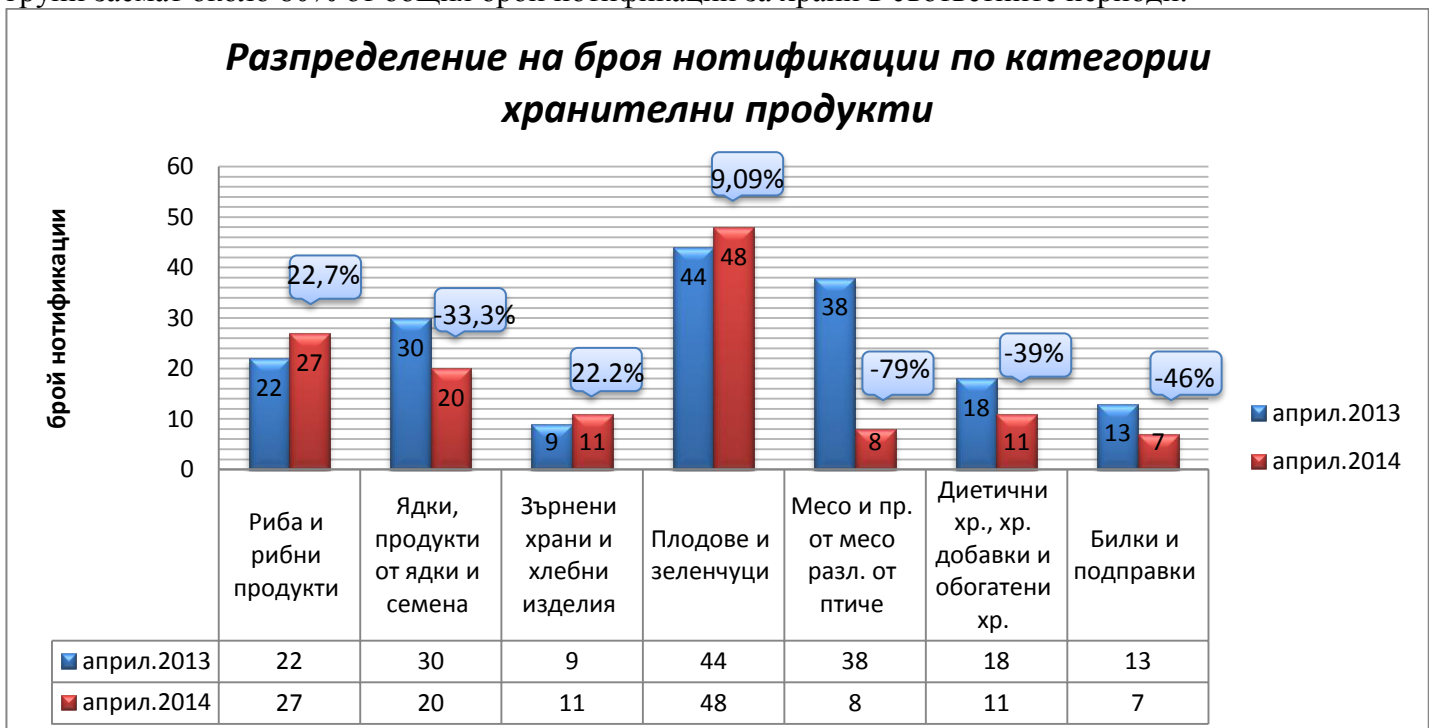
Фиг. 2 Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации по тип

Най-голям брой и в двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос, както се вижда от фиг. 3. Нотификациите в раздели „информация за проследяване“, „информация за насочване на вниманието“ и „предупредителни нотификации“ запазват приблизително еднакво ниво.

Фиг. 3 Разпределение на броя нотификации по класификация на типа

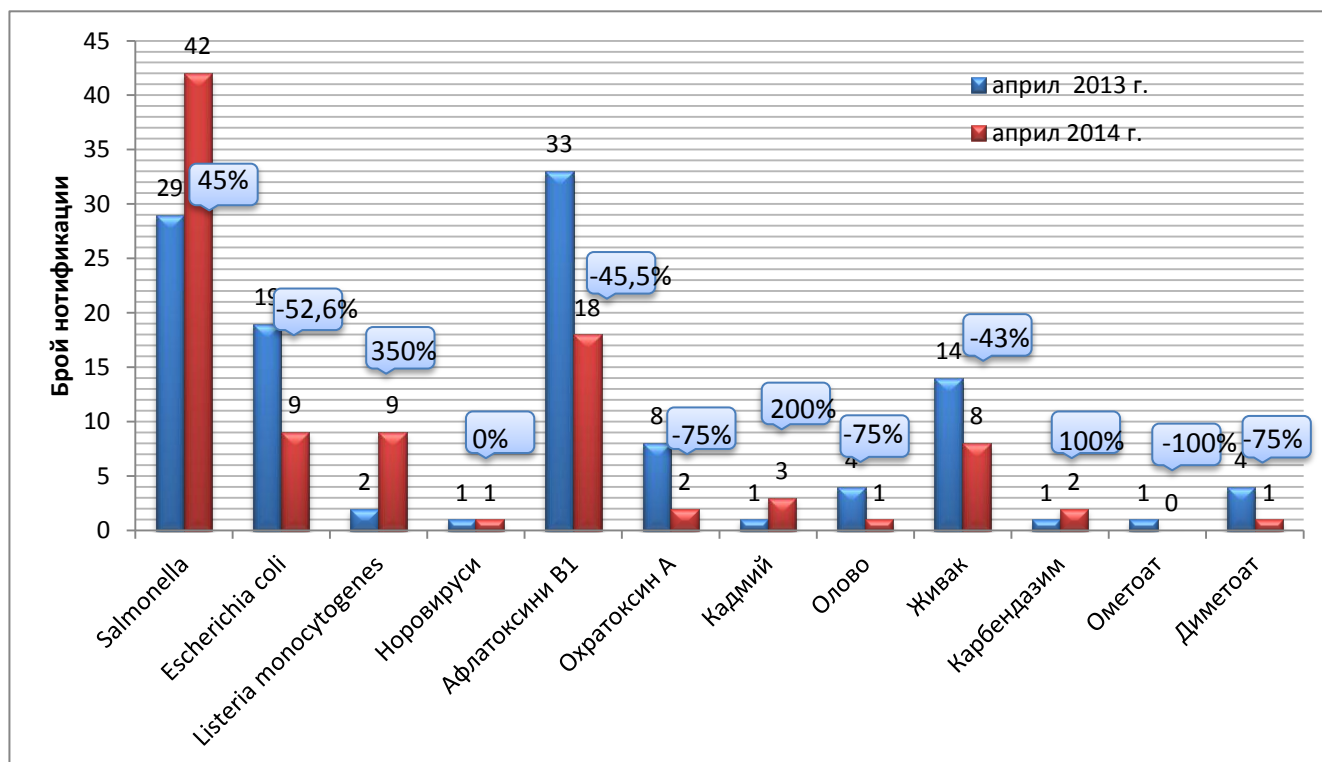
На фигура 4 са представени категориите хранителни продукти, за които има най-голям брой нотификации – това са риба и рибни продукти; плодове и зеленчуци; ядки, продукти от ядки и семена; зърнени и хлебни продукти; билки и подправки; месо и месни продукти (с изключение на пилешко); диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни. Нотификациите в тези групи заемат около 80% от общия брой нотификации за храни в съответните периоди.

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

Вижда се, че има известно намаляване на броя нотификации по групите продукти, с изключение на групата плодове и зеленчуци. Най-голямо намаление на подадените сигнали се наблюдава в групата на месата (различни от пилешко месо) и ядки, продукти от чдки и семена.

На фиг.5 показва сравнителни данни за някои основни причини за нотифициране. За 2014г. се наблюдава увеличение на нотификациите причинени от патогенни микроорганизми Salmonella (45%), намаление на Escherichia coli (-52,6%) и увеличение на Listeria monocytogenes с (350%). При афлатоксините се наблюдава намаление с (-45,5%) . При тежките метали се наблюдава намаление като при живака е с (-43%), при оловото с (-75%) и а при кадмия има увеличение с (200%). При пестицидите също се наблюдава намаление в сравнение с 2013 година - при Ометоат с (-100%) и при Диметоат (-75%), а Карбендазим е с (100%) увеличен.

От обобщените данни за месеците април 2013г. и април 2014г. може да се направи извод, че съществува тенденция за увеличаване на броя на нотификациите свързани с патогенни микроорганизми. Като през 2014г. се наблюдава почти двоено увеличение при Salmonella. При микотоксините се наблюдава на места двоен спад - при афлатоксин, охратоксин. При тежките метали при живака се наблюдава намалени, докато при останалите се наблюдава известно повишаване. При пестицидите се наблюдават ниски нива, като за 2014г. резултатите са малко по-ниски.

Приложение 1

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи.

Под формата на мрежа се създава система за бързо предупреждение за пряк или косвен риск за здравето на човека, произтичащ от храни или фуражи. В нея участват държавите членки, Комисията и Европейският орган по безопасност на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

Данните от системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) са достъпни чрез портал на адрес <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal/#>.

2. Правно основание.

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) се основава на Регламент (ЕО) № 178/2002, като с член 50 се създава система за бързо предупреждение за храни и фуражи. Условието и мерките за прилагането ѝ са описани в Регламент (ЕС) № 16/2011.

3. Видове нотификации.

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускан внос – касае пратка с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, здравето на животните или околната среда.

3.3. Информативни нотификации - които са: за проследяване или за насочване на вниманието. Нотификациите за проследяване не изискват бърза реакция. Нотификациите за насочване на вниманието предоставят интересна за контролните органи информация.

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на Българска агенция по безопасност на храните (<http://www.babh.government.bg/bg/actualno-risk-evaluation.html>) и Националния фокален център на EFSA

(http://focalpointbg.com/index.php?option=com_content&view=article&id=59&Itemid=78&lang=bg) към Центъра за оценка на риска.

04.07.2014Г.

**Изготвил:
В. Евтимова
мл.експерт ЦОР**